

Ministru prezidenta Aigara Kalvīša uzruna forumā „Reģioni – Latvijas attīstība. Vīzijas. Iespējas. Risinājumi.” 2007.gada 10.maijā

Dāmas un kungi! Kolēģi!

Man ir patiess prieks atklāt forumu par Latvijas reģionu attīstību un vienlaikus – otro Nacionālās attīstības padomes sēdi, jo abu šo pasākumu dienas kārtībā ir viens un tas pats valstiski nozīmīgs jautājums – Latvijas ilgtspējīga attīstība.

Šī jautājuma nozīmīgumu ir grūti pārvērtēt. Tas nav risināms steigā, taču arī atlikt diskusiju uz vēlāku laiku nav iespējams. Un diskusija būtībā jau rit pilnā sparā.

Diskusija par to, kas mums visiem kopā būtu darāms, lai sekmētu Latvijas attīstību ne tikai pārskatāmā un tuvā nākotnē, bet arī ilgtermiņā, veidojot drošu un stabilu vidi, kurā vēlētos dzīvot arī nākamās paaudzes.

Eksperti jau ir sprieduši par to.

Svarīgākās vadlīnijas jau ir iezīmētas ar Nacionālā attīstības plāna izstrādi,

taču runājot par ilgāka termiņa vīziju, jo īpaši nepieciešama plaša sabiedrības iesaistīšanās viedokļu apmaiņā.

Nemot vērā jautājuma nozīmību, esmu gandarīts, ka šī Nacionālās attīstības padomes sēde notiek sabiedrības foruma ietvaros – foruma, kas turpmāk tiek plānots kā ikgadējs pasākums. Plašā pārstāvniecība šim forumam piešķir autoritāti un ietekmi.

Plānojot valsts attīstību, nepietiek ar skaistu programmu – vienalga, piecu vai piecsimt lappušu garumā. Nepieciešama šī procesa kvalitatīva koordinācija, nodrošinot valsts attīstības plānošanas un budžeta plānošanas saskaņotību, veicinot valsts ilgtspējīgu attīstību un tautsaimniecības izaugsmi.

Lai to nodrošinātu, bija nepieciešams radīt koordinējošu mehānismu, kas kļūtu par valsts attīstības procesu galveno uzraugu, analītiķi un virzītājspēku. Tieši tādēļ šī gada sākumā tika izveidota un sasaukta Nacionālā attīstības padome.

Padomes pirmā sēde notika šī gada februārī un tās ietvaros tika pieņemts lēmums atbilstoši Latvijas Nacionālā attīstības plāna prioritātēm izveidot Ekspertu forumu, ar kura palīdzību tiks sekmēta efektīva Nacionālās attīstības padomes darbība.

Vēl pirms tam - 2005. gada oktobrī Saeimā tika apstiprināts zinātnieku grupas izstrādātais ilgtermiņa konceptuālais dokuments "Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā". Tā pamatā ir uz cilvēku centrēta pieeja. Cilvēka dzīves kvalitātes pieaugums tiek noteikts par valsts izaugsmes mērķi.

Es gribētu pateikties visiem speciālistiem, kas ieguldīja šajā darbā savas zināšanas, pieredzi un gudrību. Autoru grupā strādāja Žaneta Ozoliņa, Edvīns Karnītis, Juris Ekmanis, Baiba Rivža, Ojārs Kalniņš, Uldis Osis un Dzintars Zaķis.

Uz šī modeļa pamata veidots arī Latvijas Nacionālais attīstības plāns, nosakot valsts prioritātes septiņiem gadiem. Tas nosprauda valsts attīstības galvenos virzienus –

izaugsmes pamatā liekot zināšanas, inovācijas, tehnoloģiju, zinātnes un pētniecības attīstību.

Šī plāna izstrāde un sabiedriskā apspriešana notika ministra Māra Kučinska vadībā, piesaistot vadošos speciālistus un visplašākās sabiedrības grupas. Jāuzteic arī reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrijas darbinieku ieguldījums. Domāju, tas ir pirmais šāda līmeņa dokuments Latvijā, kas vērsts uz cilvēku, uz viņa vajadzībām.

Taču, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, ir nepieciešama visu iesaistīto pušu aktīva līdzdalība: gan valdības un valsts pārvaldes institūciju, gan politiķu un pašvaldību darbinieku, gan uzņēmēju un zinātnieku, gan ikviena Latvijas iedzīvotāja ieguldījums, īstenojot konkrētus pasākumus savas atbildības un iespēju robežās.

Šobrīd Latvijā ir daudz dažādu stratēģisku plānošanas dokumentu atsevišķu ministriju vai nozaru kompetences sfērā, taču vienota valsts ilgtermiņa attīstības vīzija un perspektīvas sāk iezīmēties tikai ar Nacionālā attīstības plānu septiņiem gadiem.

Mums nepieciešams ilgākam termiņam paredzēts stratēģisks dokuments. Tādēļ Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai 2007.gadā uzdots izstrādāt vienotu redzējumu par valsts ilgtermiņa attīstības stratēģiju divdesmit pieciem gadiem, kas sevī ietvers attīstības principus, valsts ilgtermiņa stratēģiskās prioritātes un vadlīnijas, kā arī telpisko perspektīvu.

Tas arī ir mūsu šīs dienas sapulces mērķis - pirmajā stratēģijas izstrādes posmā uzsākt diskusiju par valsts ilgtermiņa izaugsmes vīziju.

Eksperti ir sagatavojuši savus Latvijas nākotnes redzējumus. Žaneta Jaunzema, Tālis Tīsenkopfs un Romāns Baumanis – tie ir labi zināmi speciālisti, kuru izteiktajā viedoklī mēs esam pieraduši ieklausīties. Taču jautājums ir tāds, kurā ikvienam noteikti būs savs, personisks skatījums.

Mums nav jāvienojas par vienu, dzelzainu un nepārkāpjamu shēmu. Mūsu mērķis ir atrast kopīgos un vienojošos attīstības virzienus, kas ne vien kalpotu valsts izaugsmei, bet arī veicinātu sabiedrības konsolidāciju un iesaistīšanos.

Par to nevajadzētu aizmirst – vienas vai vairāku sabiedrības grupu labklājības pieaugums nedrīkst notikt uz citu rēķina. „Cilvēks pirmajā vietā” – šis princips ir jāpatur prātā. Zinātnes attīstība ir vajadzīga cilvēkam, nevis zinātnes attīstībai. Jauno tehnoloģiju ieviešana vajadzīga cilvēkam, nevis jauno tehnoloģiju ieviešanas dēļ. Augstāka pievienotā vērtība ražošanā – cilvēkam! Radošo industriju attīstība – cilvēkam! Valsts – cilvēkam!

Kā valdības vadītājs es visstiprāk sajūtu, kāds iespaids uz valsts attīstību ir sabiedrības sašķeltībai, neticībai saviem spēkiem un skepsei par politisko procesu gaitu. Es esmu pārliecināts, ka mēs spēsim sasniegt visaugstākos mērķus tikai tad, ja spēsim izveidot par sevi pārliecinātu sabiedrību – sabiedrību, kas droši un pārliecināti iesaistās savas nākotnes veidošanā. Pilsonisku sabiedrību, kas realizējot katra individuālos mērķus, cieši sadarbojas kopējo mērķu labā.

Apliecinot, ka cilvēks ir attīstības centrā un veido savu un savas zemes nākotni,

ilgspējīgas attīstības stratēģiju iecerēts balstīt uz tām vērtībām, ar kurām sabiedrība patiesi lepojas. Izcili sasniegumi, savstarpēja cieņa, plašas zināšanas un un mūsdienīga izglītība, atvērtība diskusijai ar atšķirīgo un iesakņotība savas kultūras tradīcijās, stipra ģimene un bērni - tās ir vērtības, kas tiek izvirzītas par ilgspējīgas attīstības vadmotīvu.

Esmu gandarīts par to, ka šodien šeit esam sapulcējušies tik lielā skaitā.

Šī ir iespēja ikvienam sniegt priekšlikumus, kas definētu Latvijas izaugsmes vīziju, iespēja pamatot savu redzējumu par to, kādi mēs vēlamies būt ne tikai šodien vai rīt, bet censties raudzīties tālākā nākotnē - kādi un kur mēs vēlamies būt pēc 25 gadiem. Tādēļ aicinu visus aktīvi iesaistīties debatēs par mūsu kopīgo nākotni. Ne tikai šeit, klātienē esošos, bet arī reģionu pārstāvjus ar videokonferences starpniecību, jauniešus, kas jau šobrīd var lemt par to, kādā vidē dzīvos viņu bērni. Man ir prieks, ka šī procesa vadību personīgi uzņēmis cilvēks ar progresīvu pieeju un svaigām idejām – ministrs Aigars Štokenbergs, tāpēc bez bažām dodu vārdu viņam.